

ביאורים

כסיומו של התהליך הארוך שעובר העולם, לקראת ביאתו של המשיח, בשנה השביעית מגיעות המלחמות.

במבט חיצוני אין הבדל מהותי בין הגויים לבין עם ישראל. כולם נולדים, אוכלים ושותים, גדלים לומדים ועובדים, מתחתנים ובסוף מתים... אולם האמת היא שישנו פער מהותי בין ישראל לבין אומות העולם. בעוד אומות העולם מוגבלים לעולם הגשמי, ופעולתם כוללות לימוד ועשייה בתוך העולם הזה וגבולותיו, מדרגתם של עם ישראל גבוהה ומרוממת מעליו. על אף היותם בעולם הגשמי, יש להם קישור עם האלוהי העליון שמעל לגבולות העולם הזה. ימות המשיח הם הזמן שבו הטבע כולו משועבד לעולם הרוחני ומונהג על ידו. אז עם ישראל מתגלה בהופעתו המושלמת, ואין מי שמתנגד אליו.

המהר"ל מסביר שאומות העולם המשועבדות לעולם הזה מופיעות דווקא במספר של עולם הטבע, הכולל את מספר ימי בריאת העולם, שבע. בשבעת ימי חג הסוכות מקריבים פרים כנגד כל האומות ומגיעים למספר **שבעים**, ואילו ביום שאחריו, היום השמיני, מקריבים פר אחד כנגד עם ישראל. אצל אומות העולם אין מדרגה המאחדת את הכל וכוללת הכל כמו אצל ישראל. לפיכך מובן, שכאשר אורו של עם ישראל עומד להתגלות בשנה השביעית, ינסו אומות העולם החשים בכך להתנגד. אי לכך, בשביעית יהיו מלחמות, עד שתגיע השנה השמינית שבה בן דוד יבוא, ומכוח המדרגה העליונה שתהיה אז, יתרבו הכוחות העליונים שבאדם - השכל, הדעת והחכמה.

הרחבות

• מדוע ייסורים קודמים לגאולה

בשביעית מלחמות. בפרשת בהר מפרטת התורה את האופנים, שבהם אדם שמכר את ביתו מתוך שהעני יכול להשיב את הבית אליו [ויקרא כה, כה-כח]. **רבי חיים בן עטר** בעל ה'אור החיים' דורש את פסוקים אלה על הליך הגלות והגאולה: האיש המוכר מאחוזתו מחמת העוני הינו הקב"ה. כשהעולם נוטה מדרך הטוב ומעבודת ה' ומוכן פחות לקבלת השכינה, ממילא שמו של הקב"ה פחות מתגלה בעולם: "ומכר מאחוזתו" [פסוק כה] - מחריב הקב"ה את בית המקדש, וכך מפרש את הפסוקים על זו הדרך. בהמשך הפסוקים נאמר: "וחי שב את שני ממכרו והשיב את העודף לאיש אשר מכר לו, ושב לאחוזתו" [פסוק כז]. ומסביר רבי חיים בן עטר שבשעה שהשדה שב לבעליו עושים חשבון כדי לוודא שהחוב נפרע בשלמות, ומה שעדיין לא כיפרה הגלות באורכה מתכפר לעם ישראל על ידי יסורים קשים - "וכמו כן יעשה אדון העולם כשיתקרב זמן הגאולה, והוא מאמרם ז"ל שיהיו חבלי משיח (יסורים קשים כהכנה לגאולה) [סנהדרין צח.], ובזה - "ושב לאחוזתו", תשוב השכינה להתגלות בעולם בצורה בהירה וגדולה וישובו ישראל למעמדם" [אור החיים, ויקרא שם]. כך מתיישבת באופן אחר השאלה בה פתח המהר"ל את הפרק - השפלות הגדולה סמוך לגאולה נצרכת כדי למחוק את עוונותיהם של ישראל שנותרו ובכך לאפשר את הגעת הגאולה.

המהר"ל המבואר 'קול חי'

ומפני זה אָמַר כִּי בְּשִׁבְעֵיַת מִלְחָמוֹת¹, כִּי הַשְּׁבִיעִי הוּא קְרוֹב אֶל הַשְּׁמִינִי, שְׁבוּ יְהִי הַתְּחִלַּת הַזֵּה שֶׁל יִשְׂרָאֵל. כִּי הַתְּחִלַּת הַשְּׁמִינִי מֵיַחַד דּוֹקֵא לְיִשְׂרָאֵל, כְּמוֹ שֶׁהַתְּבָאָר. וְדָבָר זֶה יְדוּעַ מִמָּה שֶׁהָיוּ מְקַרְבִּים בְּשִׁבְעַת יְמֵי סְכוּת, שֶׁהָיוּ מְקַרְבִּין שְׁבַעִים פְּרִים כְּנֶגֶד הָאֲמוֹת (סוכה נה, ב), כִּי אֵין בְּאֲמוֹת אֲחֵדוֹת רַק רְבוּי. לְכָךְ בָּהֶם הַקְּרִיבַת ע' פְּרִים בְּז' יְמֵי סְכוּת, כִּי שְׁבַעַה וְשְׁבַעִים דּוֹמִים וְשׁוּיִם. וּמִזֶּה תִּדְעַ עַי הָאֲמוֹת יֵשׁ לָהֶם עוֹלָם הַזֶּה שֶׁנִּבְרָא בְּז' יְמֵי בְּרָאשִׁית.² וְאַחַר הַשְּׁבַעַה מְקַרְבִּין פֶּר אֶחָד (במדבר כט, לו), כְּנֶגֶד הָאֲמָה הַיִּשְׂרָאֵלִית הַיְחִידָה (סוכה נה, ב). וְאָמַר בְּמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית בֶּן דָּוִד בָּא, וְדָבָר זֶה מְבָאָר, כִּי כָל עֲנֵן הַמְּשִׁיחַ בְּמַעֲלָה אֶלְקִית יִתְּרָה עַל הַטְּבַע.³ וּמִזֶּה יִתְּרָבָה הַשְּׁכָל וְהַדְּעַת וְהַחֲכָמָה, כֹּל הַדְּבָרִים הַבְּלָתִי טְבַעִיִּים, וְהֵם מֵה שֶׁאַחַר הַטְּבַע.

האומות במדרגת השבע, וישראל בשמונה

מסיבה זו אמרו, בשביעית מלחמות. השביעי סמוך לשמיני, וזבתחילת השמיני מתחילה הוויה חדשה לישראל, כמו שבארנו, שהשבע שייך לעולם הגשמי והשמונה שייך לעולם הרוחני, לכן השמונה שייך לישראל. דבר זה מתברר ממה שהיו מקריבים בחג הסוכות שבעים פרים, כנגד שבעים אומות העולם, כי באומות אין אחדות אלא רבוי פרטים. לכן כנגד האומות היו מקריבים שבעים פרים בשבעת ימי חג, כי השבע והשבעים דומים זה לזה, ושניהם מבטאים את הריבוי. לכן העולם הזה, שהוא עולם שנברא בשבעת ימי בראשית, שייך לאומות העולם.² ביום השמיני, לאחר שבעת ימי החג, מקריבים פר אחד, כנגד האומה היחידה, האומה הישראלית. על זה אמרו חכמים, במוצאי שביעית בן דוד בא, כי מעלת המשיח מעל עולם הטבע.³ לכן בימות המשיח יתרבו השכל, הדעת והחכמה, כי אלו דברים בלתי טבעיים, מעל עולם הטבע.